

Og. 180

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o działalności nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa.

Wysoki Sejmie!

Organizacya szkół zimowych, połączonych z nauką wędrowną kierowników tychże w czasie lata, okazała się racjonalną i praktyczną, gdyż odpowiada usposobieniu, potrzebom i poziomowi wiedzy ludności wiejskiej.

Koszt utrzymania szkoły niewielki a nauka ograniczona na miesiące zimowe zastępuje i uzupełnia w kierunku rolniczym naukę dopełniającą szkoły ludowej.

Powołując się na szczegóły podane w sprawozdaniu obecnem i dawniejszych sprawozdaniach Wydziału krajowego, Komisya gospodarstwa krajowego mniema, że w celu podniesienia i utrwalenia frekwencyi byłoby wskazane czynić pewne ułatwienia chłopcom uczęszczającym do szkoły a opodal niej mieszkającym. Następnie sądzi Komisya, że należy powolnie i stopniowo dążyć do rozszerzenia w kraju tego typu szkół rolniczych, uważa jednak dwa warunki w tej mierze za nieodzowne.

Z jednej strony miejscowość musi być odpowiednią dla założenia szkoły tak co do gotowości do postępu w zakresie rolnictwa po stronie ludności wiejskiej jak też co do innych warunków ekonomicznych; z drugiej zaś strony muszą być do dyspozycyi siły ukwalifikowane na kierowników, odznaczające się czystością charakteru, taktem, wiedzą fachową i gorącym zamiłowaniem do obranego zawodu.

Że współistnienie obydwu warunków jest niezbędne, przekonują szkoły w Niewiarowie i Wojsławiu.

Pierwsza rozwija się pomyślnie i wywiera wpływ bardzo dodatni na okoliczne gospodarstwa włościańskie, bo i miejscowość jest odpowiednią i osoba kierownika dobrze dobraną. Druga zaś mimo energii, pracowitości i wiedzy fachowej, kierownika p. Mieleckiego, i mimo starań miejscowych władz autonomicznych i rządowych, miała w pierwszym roku małą frekwencyę, w drugim jeszcze mniejszą, w trzecim zaś roku nie miała już żadnej frekwencyi. Przyczyna tego objawu zdaje się leżeć w nieodpowiednio wybranej miejscowości, zaczem przeniesienie tej szkoły w myśl zarządzeń Wydziału krajowego okazuje się wskazanem.

Komisya sądzi wogóle, że przenoszenie szkoły zimowej co kilka lat w inne miejscowości mogłoby być połączone z pożytkiem, ze względu, że w ten sposób rozpowszechniałoby się postępowie rolnicze, uprzystępniając korzyści z nauki

płynące młodzieży wiejskiej w różnych okolicach kraju czy powiatu. Komisya uważa też wizytację szkół zimowych jako skuteczny środek dalszego ich rozwoju.

Na podstawie sprawozdań Wydziału krajowego, Komisya gospodarstwa krajowego przysła następnie do przekonania, że działalność obydwu instruktorów krajowych sadownictwa, funkcyonujących głównie w powiatach lwowskim i krakowskim, jest wielce doniosłą tak pod względem podniesienia kultury rolniczej, a w szczególności warzywnictwa i sadownictwa u włościan, jak też co do organizacyi zbytu owoców i warzyw.

Komisya mniema, że utrzymywanie instruktorów sadownictwa dobrze ukwalifikowanych pomyślnie wpłynęłoby na podniesienie tej ważnej gałęzi rolniczej nietylko w pobliżu większych miast ale także we wielu powiatach odznaczających się dobrym składem gleby a korzystnie położonych pod względem geograficznym i klimatycznym.

Na tem kończąc spawozdanie, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zachęcał Rady powiatowe, w powiatach w których pomyślnie są w tej mierze warunki, do zakładania szkół zimowych rolniczych i utrzymywania instruktorów sadownictwa.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

Krzysztofowicz.